У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 52. ЧЕТВЕР, 19-го БЕРЕЗНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 19, 1970 No. 52. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 18 березня 1970

В АМЕРИЦІ

ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ МОЖЛИВОСТІ, що Палата Репрезентантів схвалить законопроєкт про зменшення виборчого віку з 21-го року до 18-ох років. Голова Палатної Комісії конгресмен Емануел Селлер є проти зменшення виборчого віку тому, що, на його думку, цю справу треба схвалювати як Поправку до Конституції, а не за допомогою звичайної ухвали в Конгресі. Але конгресмен Селлер заявив, що він не протестуватиме проти цього законопроєкту, коли він знайдеться на Конгресовій Конференції, яка узгіднюватиме різниці в текстах обидвох Палат. Треба пригадати, що Сенат вже схвалив цей проєкт.

ІНДЕКС ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ знов зменшився в лютому цього року, що є вже сьомим місячним меншенням. Цей індекс вважається за найважливіший між всіми іншими економічними показниками. Цей індекс в лютому ц. р. становив 169.4 відсотка, на 0.5 відсотка менше як в січні ц. р. Індекс промислової продукції в роках 1957-1959 становив пересічно по 100 відсотків. Цей індекс свідчить про це, що зменшується темп економічного збільшення. Але інший економічний показник — індекс будівельного промислу свідчить про те, що рух в цьому промислі збільшується: в січні ц. р. будовано 1,197,000 мешканевих одиниць, а в лютому — 1,321,000.

ФЕДЕРАЛЬНІ ЕКСПЕРТИ ТВЕРДЯТЬ, що очищення вод в цілій країні — це довга і дуже коштовна справа, воно потриває довгі роки і коштуватиме більйони долярів. Ці експерти працюють в Департаменті Внутрішніх Справ і послуговуються компютерами. Перед ними купи чисел, які можна б використати для акції, здійснюючи деякі проєкти. Ці числа твердять таке: 1. Стан водних шляхів в країні гірший тепер, як 10 років тому. 2. Цей стан погіршується з кожним роком, бо приєднуються нові роди занечищення води. 3. Існують добрі пляни очищення води, але їхнє здійснення натрапляє на труднощі в Конгресі. Ніксон плянує видати на цю ціль 10 більйонів впродовж 4-ох років, 4 більйони долярів мав би видати Федеральний Уряд, а 6 більйонів стейти.

ДИРЕКТОР ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА ІНВЕСТИГАЦІЇ Дж. Едгар Гувер звітує, що в 1969 році число злочинів збільшилося на 11 відсотків, і що поліція змогла виявити тільки 20 відсотків важливих злочинів, а злочинці в 80-ох відсотках не були виявлені. Та на потіху Гувер пригадує, що 11 відсотків, на які збільшилося число злочинів в 1969 році — це найменший відсоток в чотирьох останніх роках. Число ґвалтувань в 1969 році збільшилося аж на 16 відсотків в порівнанні з 1968-им роком, а число вбивств на 7 відсотків. Число злочинів збільшується не тільки в містах, але і на передмістях і в сусідстві великих міст. Між всіми злочинами багато злочинів збройного пограбування, які відбуваються на вулицях міст.

ЗАНЕЧИЩЕННЯ ПОВІТРЯ І ВОДИ тим більше, чим вища життєва стопа населення. Так ствердили два науковці і голова Сенатської Підкомісії в справі занечищення повітря і води. Ці науковці — це Вінсент Дж. Шефер, директор Атмосферичного Дослідного Центру в Ню Йорку і асистент професор хемії Рут Вайнер в Денвері, Колорадо, головою Сенатської Підкомісії є сенатор демократ із Мейн Едмунд С. Москі. Вони кажуть, що висока життєва стопа — це швидкі авта, літаки зі швидкістю більшою від звуку, це розбиті пляшки на дорогах і в парках, це фабрики з коминами, які ввесь час випускають дим. Треба старатися про те, щоб чисте повітря могло бути і при високій життєвій стопі.

У СВІТІ

УРЯД КАМБОДЖІ повідомив державний департамент ЗСА, що він задумує признати право азилю двом молодим американським пацифістам, які, погрожуючи зброєю, захопили американський корабель з амуніцією і спрямували його до одної з пристаней Камбоджі. Сам корабель з вантажем около 5 000 тонн бомб й амуніції та з 13 членами залоги має бути повернений американцям.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО ЗСА Іцак Рубін відбув у Єрусалимі з кінцем минулого тижня консультаційні розмови з членами ізраїльського уряду в справі ізраїльсько - американських переговорів про закуп Ізраїлем нових бойових літаків. Переговори ці досить затяжні і мали б натрапляти на деякі труднощі. В понеділок 16 березня Іцак Рубін відлетів до Вашингтону.

У ВИБОРАХ ДО ФІНЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ, що відбувалися в неділю 15 і в понеділок 16 березня ц. р., виявився зворот на право: комуністи зазнали видатної поразки, урахувавши вперше після багатьох років понад 20 відсотків своїх голосів і праві партії, в тому числі Партія Центру, збільшили кількість одержаних голосів із 49 відсотків до 56 відсотків. Фінляндська Соціял - Демократична Партія матиме таку ж кількість послів, як попередньо, і разом з дотеперішніми коаліційними партіями становитиме більшість у парляменті.

ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНО - АТЛАНТИЦЬКОГО ПАКТУ, зокрема ЗСА, Бельгія і Голляндія, настоюють на тому, щоб Західня Німеччина збільшила свої витрати на зброєння і кількість своїх збройних сил, щоб таким чином компенсувати, заплановане виведення американських військ із Західньої Німеччини й інших країн НАТО. Керівні кола НАТО вказують на те, що Західня Німеччина витрачує на оборону всього 4.4 відсотка свого національного доходу, в той час, як Франція і Велика Британія витрачують яких 6.6 відсотка.

У СТОЛИЦІ КІПРУ НІКОЗІЇ ЗГИНУВ колишній кіпрський міністер внутрішніх справ 40-річний Полікарпос Ґеорґадес, який ніби був причетний до недавнього невдачного атентату проти президента Кіпру архиєпископа Макаріоса. В його домі перевели були ревізію, але не арештували. В мин. неділю знайшли його тіло в його автомобілі за 4 милі від Нікозії: хтось застрілив його.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КАНАДИ МИЧЕЛЛ ШАРП заявив, що в переговорах про встановлення дипломатичних взаємин з комуністичним Китаєм досягнуто „більше поступу". Відбуваються ці переговори між представниками Канади і комуністичного Китаю у Стокгольмі і остання їх сесія була в четвер минулого тижня. Головною спірною справою є Тайвань (Формоза). Китайські комуністи вимагають, щоб Канада визнала право комуністичного Китаю до Формози, яка теперь під владою китайського націоналістичного уряду.

Оскаржено 14 високих старшин у зв'язку з убивством цивільних у В'єтнамі

Вашингтон. — Секретар Армії Стенлі Рейзор, який відбув пресову конференцію разом із шефом штабу Армії генералом Вілліямом Вестморлендом і генералом Вілліямом Пірсом, головою слідчої Комісії у справі події, що відбулася 16 березня 1968 р. в селі Сонгмі в Південному В'єтнамі, повідомив, що внаслідку того слідства рішено оскаржити 14 старшин, в тому числі двох генералів, за занедбання своїх обов'язків, затаєння подробиць тієї важливої події і т. п. провинах проти військового кодексу. Між оскарженими є колишній командир дивізії у В'єтнамі, сотня якої „брала участь у наступі проти Сонгмі, ген. Семюел В. Костер, який тепер є суперінтендантом Військової Академії у Вест Пойнті. Ген. С. В. Костер проголосив у вівторок 17 березня ц. р. з бальконю Військової Академії, що він, дізнавшись про рішення вищих військових властей про притягнення його до відповідальности, просив негайно перенести його на інше становище, щоб не кидати тіні на Військову Академію внаслідок розголошування цієї справи. Він запевнив, що все своє життя вірно дотримувався засад, виписаних, як мото на Військовій Академії: Обов'язок, Честь і Батьківщина. Коли ген. Костер сходив по сходах з бальконю, 3.700 кадетів повстали з місць і влаштували йому овацію. Поруч із ген. С. В. Костером оскаржені теж бригадні ген. Джордж Янґ, три полковники, три майори й чотири капітани. Раніше вже поставлено в стан оскарження 10-ох старшин, підстаршин і вояків в участі у вбивстві коло 100 цивільних осіб в тому селі. Слідство велося впродовж трьох місяців і в його ході переслухано коло 400 свідків. Ген. Пірс відмовився входити в деталі слідства та оскарження, заявив тільки, що слідство виявило факт трагедії більших розмірів і що можна мати певність, що подібна історія ніколи не повториться.

Важко поранений пілот приземлився на летовищі в Бостоні

Бостон, Массачусетс. — Важко поранений пілот Летунської Східньої Лінії Роберт Вілбур останками сил зумів керувати літаком так щасливо, що приземлився на летовищі в Бостоні, куди він летів з Ньюарку, Н. Дж. На літаку було 67 пасажирів і 6 членів залоги. На літаку був між пасажирами і 27 річний Джан Дівіво з Вест Ню Йорку, Н. Дж. Він заявив стюардесі, що не має грошей заплатити за їзду; після того пішов до кабіни пілота, звідки незабаром чути було кілька пострілів. Коли покоївка прибігла до кабіни пілота, на підлозі лежав злочинець і помічник пілота, а сам пілот був важко поранений і старався втримати контролю над літаком. Пілот встиг повідомити летовище про трагічний випадок на літаку і просив про вказівки, де має приземлюватися. Поліцисти вже чекали на літак, на якому знайшли поранених помічника пілота Джеймса Гартлі та злочинця Дівіво, які лежали на підлозі. Помічник пілота помер по дорозі до шпиталю. В шпиталі як важко поранені перебувають пілот Вілбур і Дівіво, їм негайно перевели операцію, вони на критичнім списку. Джан Дівіво стріляв до пілота і до помічника пілота, а вкінці стрелив до себе.

Листоноші в Ню Йорку страйкують

Ню Йорк. — Голова 36-го Відділу Спілки Листоношів Гас Джансон повідомив 17-го березня, що листоноші в трьох частинах Ню Йорку, Менгеттену, Бронксу й Брукліну зачнуть 18-го березня страйк, домагаючись більших платень. Це був би перший страйк листоношів, які важилися вийти на страйк, хоч федеральним урядовцям не вільно страйкувати. Провідник Спілки Листоношів заявив, що вони не послухають судової заборони страйку і радо підуть до арешту, коли їх зарештують. Вже виставлені пікети коло поштових урядів. Листоноші сподіваються, що й інші поштові працівники не перейдуть через пікетові лінії, таким способом буде загальний страйк поштових працівників. Страйкуватимуть 3,500 листоношів в Брукліні і 6,700 в Менгеттені і Бронксі. В Поштовім Департаменті у Вашингтоні не виявили плянів, яким способом можна буде зліквідувати цей страйк.

ЗСА зголосили своє перше „вето" в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — З'єднані Стейти зголосили у вівторок 17 березня ц.р. своє перше вето на Раді Безпеки Об'єднаних Націй, коли 9 членських держав заявилося „за" резолюцією, зголошену азійсько - африканськими державами, і 4 держави стримались від голосування. „Проти" голосувала Британія і до неї приєдналися З'єднані Стейти. Та резолюція таврувала Британію за те, що вона не вжила збройної сили проти Родезії, щоб скинути тамошній біло-расистський уряд Ієна Смита, який проголосив 1 березня ц.р. республіку Родезії, з повним відірванням її від усіх правно-державних зв'язків з Британією, колишньою колоніяльною державою Родезії. За резолюцію натаврування Британії голосували Бурунді, Вільний Китай, Непаль, Польща, Сієрра Леоне, Сирія, Еспанія, СССР і Замбія. Стрималися Кольомбія, Франція, Фінляндія і Нікараґва. Британія разом із ЗСА пропонували лагіднішу резолюцію, яка вимагала зірвання всіх взаємин з Родезією, відмовлення їй визнання та продовження давніше вже схвалених санкцій. Але та резолюція не знайшла потрібних для важности 9 голосів. „Вето" будь-котрого з 5-ти постійних членів Ради Безпеки уневажнює прийняту резолюцію. Дотепер СССР склав 105 разів своє „вето", Вільний Китай двічі і Франція тричі.

Комуністичні війська не хочуть вийти з Камбоджі

Пномпень. — Представники Північного В'єтнаму й В'єтконгу, які переговорюють з урядом Камбоджі у зв'язку з погіршенням відносинами між урядом і названими комуністичними сторонами, взагалі не захотіли говорити про вимогу Камбоджі, щоб вони, комуністи, відкликали свої збройні сили з території нейтральної Камбоджі. Північний В'єтнам і В'єтконг втримують у Камбоджі коло 40.000 свого війська, яке використовує терен нейтральної Камбоджі для відступу своїх військ з Південного В'єтнаму, перегрупування і нових наскоків на Південний В'єтнам, як також, як терен для своїх шпиталів і складів амуніції. Комуністи вимагали тільки, щоб уряд Камбоджі заплатив відшкодування за шкоди, нанесені демонстрантами, які в минулому тижні здемолювали амбасади дипломатичних місій Північного В'єтнаму й В'єтконгу в столиці Камбоджі. Тим часом з Москви відлетів голова Камбоджі князь Нородом Шіганук. Совєти влаштували йому парадне прийняття, але, вірогідно, відмовилися вплинути на в'єтнамських комуністів, щоб вони не порушували території Камбоджі. Шіганук заявив, що протикомуністична демонстрація в Пномпені не зверне Камбоджу з її нейтрального курсу. Шіганук полетів назад до Камбоджі з заміром зупинитися подорозі у Пейпінгу.

ЗСА полегшили обмеження щодо подорожей до комуністичного Китаю

Вашингтон. — Американський уряд зробив новий жест для відпружування у взаєминах між ЗСА і комуністичним Китаєм, полегшуючи в дечому існуючі рестрикції щодо подорожей американських громадян до Китаю. Згідно із заявою представника Державного Департаменту Роберта Дж. Мек Клоскі, ЗСА будуть дозволяти від тепер на поїздки і відвідини Китаю в усіх обґрунтованих законно цілях. У відповідь на питання журналістів МекКлоскі заявив, що ЗСА стосуватимуть в майбутньому більш ліберальну політику у відношенні до подорожей американців до Китаю. Здійснений Америкою жест має покищо тільки символічне значення. З боку комунокитайського режиму не було досі ніяких натяків на те, що він готовий дозволяти в'їзд до Китаю американським туристам і відвідувачам. В минулому уряд комуністичного Китаю дозволяв тільки спорадично на принагідні відвідини родичів ув'язнених у Китаї американців або ж осіб, які довели свою прихильність до комунокитайського режиму.

ПЕРЕПИС 1970 РОКУ ПОКАЖЕ ЧИСЛА НАЦІОНАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ ЛЮДЕЙ

Вашингтон. Перепис 1970 року дасть важливі й корисні інформації про мільйони американців, що вони або їх батьки народились в інших країнах, про расове або етнічне походження їх. Так оголосило Бюро Перепису, відділ Департаменту Комерції ЗСА.

Перепис почнеться 1 квітня 1970 року. В анкетах-запитниках будуть питання про расу й кольор кожної особи. Репрезентативна частина американської людности буде запитана, в якій країні кожна особа народилася і де народились її батьки, а також якою мовою особа розмовляла в дитинстві, тобто її основну рідну мову.

Незадовго перед 1 квітня кожна родина одержить поштою анкету-опитник з проханням виповнити їх. Додаткі інструкції покажуть кожній родині, що робити — чи відіслати їх поштою з відповідями на кожне запитання, чи дати їх представникові Бюра Перепису, який прийде по них.

Усі інформації, зібрані переписом, будуть цілком таємні. Вони будуть використані тільки для статистики і будуть відомі тільки співробітникам Бюра Перепису. Вони ніколи не будуть використані на шкоду особам чи родинам. Кожний співробітник Бюра Перепису присягає не розголошувати інформацій про будьяку особу чи родину.

Перепис 1960 року показав, що 33 мільйони людей, що жили в ЗСА, чужоземного походження. Сюди входять 9 мільйонів роджених закордоном і близько 24 мільйонів таких, що їх батьки (одне чи обидва) роджені закордоном.

Перепис 1970 року покаже нові числа для кожної національности в ЗСА у кожному стейті і в більших містах.

(Цю вістку одержано в український мові з Бюра Перепису при Департаменті Комерції у Вашингтоні).

Сл. п. полк. В. Кедровський відбув свою останню дорогу

Бавнд Брук. — У вівторок 16 березня ц. р. відбувся тут похорон сл. п. полковника Володимира Кедровського, який помер 13 ц. м. в Метучені, Н. Дж. на 82-му р. життя. Похоронні відправи в церкві-зам'ятнику перевели протопресвитер Іван Гундяк, протопресвитер Артем Селепина, митрофорний протоєрей Іван Данилевич і протоєрей Петро Мелех. Патріотичне посмертне слово виголосив у церкві о. протопресв. І. Гундяк, згадавши коротко найважливіші моменти з життя і діяльности Покійного, як члена Української Центральної Ради, генерального інспектора Військ УНРеспубліки, амбасадора УНР в балтійських країнах та опісля, в Америці, — активного громадського діяча, редактора „Свободи" й голови Українського Відділу в радіо „Голос Америки". Протопресв. А. Селепина передав співчуття приявним членам родини Покійного — вдові, синові, невістці й кревним — від Іездуховного Митрополита Іоана та від Архиєпископа Мстислава, який тепер перебуває в Европі. Під час Богослужби — Апостола відчитав проф. І. Пеливода, а співав принагідно сложений хор під орудою проф. В. Завітневича. Над свіжою могилою промовляв тільки представник Білоруської Національної Ради Філярет Рудько. На тризні в недалекому ресторані тостмайстром був о. прот. П. Мелех. З короткими промовами виступали дир. І. Крамаренко від Виконного Органу УНРади на чужині, Антін Батюк від Українського Робітничого Союзу, ред. І. Кедрин від „Свободи" й Спілки Українських Журналістів, проф. І. Паливода — кол. член УЦентральної Ради, І. Замша від УВільної Академії Наук, ген. А. Валійський від Військового ресорту в Державному Центрі УНР та від Комітету шанування пам'яти С. В. Петлюри, інж. К. Туркало — кол. член Генерального Військового Комітету, проф. В. Завітневич від Богословського Інституту при Православній Церкві, Б. Ржепецький, кол., разом з Покійним член У. Соц.-революційної партії, — врешті о. пропресвитер І. Гундяк, обраний недавно на кандидата на єпископа, який теж закінчив тризну молитвою. О. протоєрей П. Мелех коротко з'ясував характер і суть виголошених по-українськи промов англійською мовою для частини приявних, які не розуміли по-українськи. Син Покійного Юрій подякував усім приявним. Гарна сонячна погода сприяла сумному обрядові, на якому було кругло сто осіб.

„Ню Йорк Таймс" інформує про смерть св. п. інж. С. І. Яцушка

„Ню Йорк Таймс" з 18-го березня ц.р. надрукувала окреме редакційне повідомлення про ненадійну смерть видатного українського інженера-архітекта св. п. Святослава Ігоря Яцушка. В повідомленні сказано:

Святослав Ігор Яцушко, архітект, помер від удару серця в неділю в своєму домі при 934 Схід 22-га вулиця в Брукліні. Він мав 44 роки. Яцушко, що приїхав до ЗСА з Чехо-Словаччини в 1948-му році, здобув диплом архітекта на Колюмбійському Університеті в 1955-му році. Бувши спеціялістом в плянуванні шпиталів, він виконав проєкти багатьох шпиталів, включно з Комюніті Госпітал в Сиракюзах та шпиталем Ветеранської Адміністрації у Вашингтоні, Нешвіллі в Теннессі та Гейнсвіллі на Флориді. Недавно він відкрив власну архітектурну фірму та належав до професорського складу Технічного Інституту в Ню Йорку. Був зайнятий плянуванням Медичного Коледжу в Ню Йорку та Колегії медицини і дентистики в Ньюарку. Був членом Панелю Архітектів мейора Ню Йорку та членом Американського Інституту Архітектів і Американської Асоціяції для заавансованих наук...

Св. п. інж. С. І. Яцушко був, між іншим, обраний на делегата на 27-му конвенцію УНСоюзу та щиро радів тим своїм призначенням, якого йому — на превеликий жаль — уже не довелося виконати.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР НЕСТОРА РІПЕЦЬКОГО В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

У суботу 21-го березня в Літературно - Мистецькому Клюбі в Філядельфії (заля Тризуба, 4932 Н. вул. Брод) відбудеться авторський вечір Нестора Ріпецького з 35-річчя його письменницької праці. Вступне слово виголосить В. Рудницький. Твори ювілята читатимуть сам автор, Ганна Кореньовська, Зоряна Лутська та М. Тарнавська. Сольоспів Христини Липецької. Початок о 7. год. вечора.

ПРОФ. ВОЛОДИМИР ЯНІВ, РЕКТОР УВУ, ПРИБУВ З ВІДВІДИНАМИ ДО ЗСА И КАНАДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету і професор психології і соціології в цій українській навчально-науковій установі, заступник голови Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Европі і секретар його Історично-Філософічної Секції, прибув у неділю 15 березня із Мюнхену до ЗСА і в вівторок 17 березня був гостем Головного Екзекутивного Комітету УНС та редакції „Свободи". Під час відвідин в їхніх приміщеннях і спільного обіду ректор В. Янів поінформував затрудненних в Головній Канцелярії екзекутивних урядовців УНС і редакторів про наукову та видавничу діяльність УВУ та про мету свого приїзду до ЗСА й Канади. Ціллю своєї поїздки по українських скупченнях ЗСА і Канади ректор В. Янів визначив: ознайомлення української спільноти в ЗСА і в Канаді з працею завдання ми УВУ, скріплення зв'язку з його Делеґатурами на цих теренах, створення й розбудову цих товариств алюмнів УВУ і встановлення контакту і з представниками молоді. Під час своєї поїздки він відвідає після Ню Йорку ще Клівленд, Дітройт, Чикаго, Ст. Пол і Міннеаполіс, Торонто, Оттаву, Монтреаль і наприкінці Філядельфію та Вашингтон. Видавнича діяльність УВУ виявилася останнім часом виданням низки збірників і праць, в тому числі: черговою видання „Наукових Записок" УВУ на пошану Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. праці М. Добрянського про українсько-польські взаємини в 19-му сторіччі, студії д-ра Мадая німецькою мовою про Церкву між Сходом і Заходом, дослідження д-ра А. Жуковського про діяльність Митр. Петра Могили, як також двох скриптів викладів курсу д-ра Г. Васьковича про шкільництво в Україні 1905-1920 рр. і збірної праці про проблеми педагогіки і дидактики. Під час свого перебування в Ню Йорку ректор В. Янів візьме участь у засіданні Головної Ради НТШ, яке відбудеться 18 квітня ц.р.

Ректор Українського Вільного Університету на відвідинах в УНС і „Свободі". Стоять (зліва): головний радний і обласний організатор УНС Степан Гаврищ, ред. Богдан Кравців, гол. касир дир. Петро Пуцило, гол. предсідник Йосип Лисогір, ректор проф. д-р Володимир Янів, професор УВУ і науковий секретар Американського НТШ д-р Василь Стецюк, проф. УВУ гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох і заступник гол. предсідника Володимир Сохан

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наша „Альма Матер"

Українці в поодиноких країнах вільного світу мають багато організацій і установ, мають крайові і навіть світові надбудови, включно із Світовим Конгресом Вільних Українців. Між цими установами одне з перших, якщо не найперше місце належиться без сумніву нашій всеукраїнській „Альма Матер", нашому Українському Вільному Університетові. Ніщо бо краще і ніщо більше не промовляє в користь народу, а тим більше в користь еміґрантів, як зусилля, щоб забезпечити розвиток рідної науки і рідної культури.

Сьогодні ця наша заслужена і рідна „Альма Матер", Український Вільний Університет, що за п'ятдесят років свого існування виховав і випустив тисячі кваліфікованих діячів української науки, видав цілу бібліотеку книжок, — вимагає спеціяльної уваги і підтримки української громади у вільному світі.

Політична ситуація сьогодні, зокрема в Европі чи точніше в Західній Німеччині, на терені якої існує і діє Український Вільний Університет, така, що наша заслужена „Альма Матер" може стати жертвою таких чи інших політичних потягнень, які можуть вплинути неґативно на дальше існування і діяльність УВУ.

Забезпека дальшого існування і континуація важливої наукової діяльности Українського Вільного Університету — одна з головних причин коротких відвідин його ректора, проф. д-ра Володимира Янева, на нашому континенті. Ректор є реальною і передбачливою людиною. Він несе історичну відповідальність не тільки за збереження, але й за розвиток довіреної йому нашої Високої Школи. Ціль його відвідин — насамперед увійти в зв'язок з Делеґатурами УВУ на нашому континенті і започаткувати постійну організацію алюмнів УВУ, що їх в ЗСА і Канаді нараховується приблизно чотири сотні. Багато з них завдячують нашій „Альма Матер" успіхи свого життя, багато з них, завдяки цій Високій Школі могли влаштуватись і вибитись на високі становища. Вони мають тепер не тільки нагоду, але й обов'язок віддячитися своїй „Альма Матер", забезпечивши їй своїми щорічними вкладками і дотаціями необхідну матеріяльну базу, подібно, як американським і канадійським університетам забезпечують цю базу їхні алюмни. За їх добрим прикладом піде цілком певно і вся наша заможна громада.

Природа і люди

Великою турботою для уряду і народу в Америці є проблема занечищення повітря і води. На щастя, в цій ділянці вже розпочато бодай перші кроки для того, щоб і через десятиліття люди в цій країні мали чим дихати і що пити.

Така сама проблема існує і в Совєтському Союзі, особливо в перенаселених районах імперії, до яких належить Україна, Кубанський край, Крим, узбережжя Озівського моря. Дуже розвинена індустрія та велика густота населення призводять до того, що в річках гине риба, в містах не можна вивісити сушити білизни, бо вона чорніє від пороху; річки щораз більше замулюються й починають пересихати, що перешкоджає судноплавству. Побудова багатьох гребель на Дніпрі та інших річках і відведення річкових вод з допомогою помп на Донеччину, де все сохне і де води потребує індустрія, — все це захитує самі основи природи. З України та сусідніх з нею областей надходять нові й нові вістки про природні катастрофи й труднощі, про „забурення" в природі.

На початку березня метеорологічна служба УССР обіцяла швидке потепління. Насправді ж прийшли великі морози з Сибіру. Три чверті України ще лежить під снігом, і населення занепокоєне недалекими розливами весняних вод. Тим часом, від 7 до 12 березня над Кубанню й прилеглими до неї українськими областями, де сніг майже зійшов, пролітали знову важкі пилові бурі. 9-10 березня швидкість вітру досягала 40 метрів на секунду, це вже був ураґан. Він пошкодив багато гребель, викликав обвали берегів, у Шапсуґському водосховищі були прориви загат. „Известия" з 13 березня сповіщали, що „бій" проти стихії тривав 72 години. „Радянська Україна" з 12 березня писала, що „в останніх днях" над Кримом, Донецькою, Запорізькою та Херсонською областями пролетіли пилові бурі, з Керченського півострова довелось евакуювати населення, довелось вивезти навіть один завод...

Комуністи оголошували себе „перетворювачами природи", але втручання в природу немов мститься на них самих, хоча терплять — невинні.

У 20-РІЧЧЯ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ ГЕН. РОМАНА ШУХЕВИЧА

ЗВЕРНЕННЯ РАДИ ДИРЕКТОРІВ УККА

У листопадовий день 1920 року, коли рештки Армії Української Народної Республіки опинилися над берегами річки Збруч, що знову мала ділити живий український організм, — у той час, коли над Збручем прогриміли останні постріли української армії, у Львові закладалися перші основи під створення Української Військової Організації (УВО), яка поставила собі завдання організувати визвольні змагання української нації по-новому, змінити тактику визвольної боротьби і пристосувати її до нових обставин і потреб, а самій боротьбі надати нові форми. Група старшин Корпусу Січових Стрільців української армії під проводом полк. Євгена Коновальця, командира Корпусу СС, створила цю революційно - військову організацію в глибокому переконанні, що визвольні змагання ще не закінчені, що українська армія в них остаточно переможеною не була, і що визвольні змагання слід продовжувати аж до перемоги. У дальшому своєму розвитку Українська Військова Організація поклала міцні основи і під створення Організації Українських Націоналістів (ОУН) і під створення Української Повстанської Армії (УПА).

У 1923 році, 16-літнім юнаком, до лав УВО вступив Роман Шухевич, ставши вірним і послідовним воїном української революції, а пізніше Головним Командиром Української Повстанської Армії (УПА).

Дитинство Романа Шухевича формувалося під великим впливом подій визвольної війни 1918-1920 років, в якій найближчі члени його сім'ї брали визначну участь. Цей нащадок передової сім'ї княжої Галичини, боярського роду Шухевичів, як і тисячі його ровесників, став в юному віці підпільником майже на все життя. Воно так замикається в нього двома датами: роками 1926 і 1950. Перша дата, — це дата визначного бойового чину на наказ своєї Організації, а друга, — це дата геройської смерти на полі бою. Між обидвома датами — сповнене чину життя і чвертьстоліття на службі Батьківщини.

Сім років безпосередньо керував ген. Роман Шухевич — Тарас Чупринка визвольною боротьбою українського народу, з того шість років боротьбою проти московсько-большевицьких окупантів, як Головний Командир УПА, Голова Генерального Секретаріяту УГВР і як Голова Проводу ОУН. Під його проводом УПА і збройне підпілля ОУН здобули незаперечні успіхи. До найбільших успіхів слід зарахувати факт, що ця боротьба стала голосною не тільки в широкому світі, але й у цілому СССР. Вона морально - політично винесла ідею самостійної української державности перед українські маси, запевнюючи їй повсякденну конфронтацію, в авреолі слави, з ворожою дійсністю. Вона дала доказ, що в СССР боротьба проти насилля органів безпеки є можливою і що спроможності цих органів обмежені всюди там, де їм протиставиться тверда воля і рішучість патріотичного населення, зокрема молоді. І, врешті, вона зуміла залучити до боротьби проти Москви і інші народи, що з переконливою силою виявилося в 1953-1956 роках у страйках і повстаннях в'язнів у численних та багатолюдних концтаборах СССР. Від страйків і повстань різнонаціональних в'язнів у концтаборах здригнулась тюрма народів — СССР, і режим змушений був піти на поступки так у концтаборах, як і поза ними, що дало підстави для режимових реабілітацій, амнестій і десталінізації.

Ідеї, за які гинули герої Української Повстанської Армії і за які згинув її славний Головний Командир, ген. Роман Шухевич — Тарас Чупринка — це ідеї всієї української нації. Це ідеї, за які український народ бореться вже цілі століття. Це величні ідеї, до здійснення яких мусить прямувати світ, якщо бажає жити в мирі й добробуті.

Це ідея самовизначення народів, боротьба за власні самостійні держави всіх народів, великих і малих, у своїх етнографічних границях, — ідея демократичного ладу, — ідея справедливого соціяльного устрою, — ідея справжньої дружби між волелюбними народами світу, на плятформі пошанування прав кожного народу, що кличе до боротьби проти фальшивого московсько - большевицького інтернаціоналізму, що є тільки маскою для великодержавного московського імперіялізму.

Це ідеї, освячені кров'ю найкращих синів і дочок українського народу. На шляху здійснення цих ідей впали в боротьбі проти московсько - большевицьких окупантів України тисячі українських революціонерів і революціонерок на чолі з генерал-хорунжим Романом Шухевичем.

Ми усвідомлюємо втрати, що їх зазнала УПА в боротьбі за визволення українського народу, і ми не можемо бути байдужими до цієї великої жертви. „Мертві сорому не мають", — писав колись наш древній літописець, але ми живі пропадемо від сорому, коли не здійснимо заповіту, що його нам залишили герої й героїні Української Повстанської Армії й збройного підпілля ОУН з генералом Романом Шухевичем — Тарасом Чупринкою на чолі.

Ще за свого життя ген. Роман Шухевич разом з іншими провідними членами Воюючої України звернулись до української еміґрації зі Зверненням, яке для нас, українців у вільному світі, є заповітом тих, що не тікали, не капітулювали, не шукали для себе спокійного пристановища, але залишились на рідній землі й продовжували боротьбу. Не жахались вони, що проти них стоять переважаючі сили большевицької Москви, бо вірили в невмирущість ідеї перемоги добра над злом.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Василь Маркусь

НОВА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ Й УКРАЇНЦІ

(2)

Якщо нові заходи російської церковної й державної дипломатії мають відношення до греків і їх Церкви в ЗСА, то ще більше вони повинні цікавити українців. В Америці живе приблизно 100 тисяч православних українців, які себе зараховують (хоч не всі формально зареєстровані) до українських православних юрисдикцій, з яких головна Українська Православна Церква в ЗСА на чолі з Митр. Йоаном Теодоровичем. Іншими є дрібні церковні юрисдикції: а) послаблена тепер Українська - Православна Церква Америки, колись в юрисдикції архиєп. Богдана Шпильки, тепер єп. А. Кущака, що канонічно пов'язана з Грецькою Архиєпархією в Америці; б) кілька парафій УАПЦ в екзилі на чолі з архиєп. Паладієм Видибідою (також під зверхністю Константинопільського Патріярха) та в) кілька парафій УАПЦ (Соборноправної) а р х иєп. Григорія Огійчука.

Що в пляні організаторів нової автокефалії було б включити й українські Церкви, свідчить той факт, що делеґація митрополита київського Філарета минулого року шукала контактів з колами УПЦ в ЗСА, а так само з проводом Української Греко - Православної Церкви в Канаді. Ясно, тут вони ніяких успіхів не осягли. Та проби підірвати одностайну протимосковську п о з ицію наших православних Церков Владик не припиняться.

На цю справу правильно звернули увагу чинники УПЦ в ЗСА, і безпосередньо зареаґували. Під час сесії Ради Митрополії УПЦ 12-13 лютого цю проблему поставлено на порядок дня. Постанова Ради Митрополії після докладного обговорення всіх обставин та явних і скритих цілей акції опублікована в „Свободі" (6 березня 1970 р.). Головний тон постанови такий:

Заходи Російської Православної Митрополії в Америці про одержання автокефалії від Москви слід „вважати за далекосяглу своїм задумом інтриґу Московської Патріярхії", що діє за вказівками совєтського уряду. Це є — як відмічено в постанові — втручанням у внутрішнє життя ЗСА, а водночас є воно потоптанням діючого в Православній Церкві правопорядку, а особливо знехтуванням привілеїв і компетенцій Вселенського Патріярха.

Далі постанова правильно розцінює ці далекойдучі наміри Москви, а саме, що через „американську автокефалію" Москва прагне „прискорити ліквідацію всіх існуючих в ЗСА православних національних Церков, як вповні незалежних у внутрішньому житті й управлінні", що зберігають свої власні церковні звичаї та національні традиції. Головний удар звернений творцями „американської автокефалії" проти Української Православної Церкви, національний характер якої недовподоби ані російським чинникам в Москві, ані їхнім землякам в Америці. Існування незалежної Української Православної Церкви у вільному світі є поважною „перешкодою на шляху колоніяльної і денаціоналізаційної політики уряду СССР в Україні", — сказано далі в постанові.

Мала Рада закликає священство і мирян УПЦ „бути дуже обережними на всі заходи аґентів Московської Патріярхії, яка і в даному випадку діє, як аґентура безбожницького уряду СССР".

Нам здається, що постанова ясна. Вона правильно і з політичного боку мудро схоплює істоту справи. Наші православні діячі і громади повинні пам'ятати, що йдеться про макіявельський плян на знищення українського православ'я під різними покривками „всеправославного" руху, „автокефалії" чи навіть американізму в Церкві, що їх бажає використати Москва. Не дає спокою керівникам у Москві той факт, що поза Україною діє вільно Українська Православна Церква на засадах своєї власної автокефалії, і що цей приклад має притягальну силу і для багатьох віруючих в Україні.

Можна сподіватися ще й дальших провокацій та підривних акцій. І саме тому треба ясної, мудрої й узгідненої постави всіх наших православних єпископів та юрисдикцій. В обличчі цього стає гостро актуальною справа об'єднання всіх наших митрополій та дрібних юрисдикцій в єдину Українську Православну Церкву, бо роздрібненими нас противник легко подолає. А цього противника і його випробуваних підступних заходів не слід недоцінювати!

Має нова акція Москви на православному відтинку відношення і до Української Католицької Церкви. Всім відомо, що Москва затривожена здійсненням помісности УК-Церкви з можливим утворенням українського католицького Патріярхату. Приїзд Нікодима до Риму минулої осени був виразно зв'язаний з цією справою. Москва бажає всіляко заблькувати український рух за патріярхат і для цього готова на всякі обіцянки в Римі. Пряма ліквідація Української Католицької Церкви у вільному світі не є легкою справою для Нікодима та його наставників і тому вони намагаються осягнути дві посередні речі: перше — заблькувати встановлення Патріярхату й здійснення помісности, і друге — підірвати єдність УК-Церкви у вільному світі. Тому Москві на руку відосередні тенденції деяких наших церковних одиниць, зокрема затушування українського характеру цієї Церкви. На руку Москві й пляни творення так званої Американської Католицької Церкви (чи в іншому випадку — Канадійської) візантійського обряду, бо за цим раз назавжди загубляться український ха-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЮЛІЯН КОЛЕСАР

З ПРИВОДУ ВИСТАВКИ ЙОГО ТВОРІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ В НЮ ЙОРКУ

Ще рік тому Колесар був у нас мистцем майже невідомим, він щойно недавно перед тим прибув до Америки з своєї рідної Бачки в Югославії. Його прізвище згадане в Енциклопедії Українознавства в статті про Бачку, але воно читачеві нічого не говорило, бо його творів ніхто тут не знав. Мало-хто міг припускати, що далека провінційна Бачка зможе видати мистця великого калібру, по плечу найкращим нашим майстрам в Америці й Европі. Приїзд його відразу збагатив наше мистецтво висококваліфікованим майстром модерного мистецтва.

Юліян Колесар народився 1927 року в Дюрдьові, в югославській Бачці, як нащадок тих русинів, що поселилися там у половині XVIII століття з Пряшівщини. Закінчивши Мистецьку школу в Новому Саді, він працював на різних мистецьких посадах. Двома наворотами перебував наш мистець у Західній Европі, спочатку в Брюсселі, в Бельгії (1958-60), а згодом у Парижі (1966-68). Там він зустрівся з мистецькою культурою Західньої Европи, особливо з найновішими мистецькими течіями. В його картинах вичувається сильний відгук народного мистецтва, поєднаного з не раз півабстрактним підходом до форми. Часом на гадку приходить Шаґал, який також поєднував фантазію народного побуту з модерною формою, проте Колесар, з формального погляду, йде далі від Шаґала, — у нього форма стає самостійним елементом, незалежним від змісту.

Ніколи не впадаючи в чистий геометричний абстракціонізм, Колесар перетворює реальні об'єкти на щось вимріяно відмінне, мітичне і казкове. Його уява здається необмеженою, і важко знайти йому паралелі серед сучасних мистців. Поняття про тематику Колесара можуть дати вишукані назви його малюнків, що всі мають символічне звучання: „Дівчата — білі пави", „Поет і місяць", „Символи щасливої людини", „Птиця з казкового саду", „Лечу на білому коні білим світом" і ін.

Дені Дідро в одному зі своїх писань розповідав історію про академічного скульптора, який, приїхавши на село, пішов подивитися на глиняні іграшки народної мисткині. „Гарно, гарно, — казав він, — тільки не знати, що воно: кінь чи лев?" — „А якби то був кінь або лев, то навіщо я мала б його ще раз робити?", відповіла йому жінка. Цей, не то анекдот, не то правдиву історію можна добре прикласти до Колесара і багатьох сучасних мистців, які відмовляються відтворювати існуючі речі, а хочуть творити форми, яких немає в природі. Для таких мистців реальні речі є тільки претекстом для творення форм, вимріяних їх уявою; фантастичний світ, створений мистцем, стає на картині новою реальністю.

Основна риса Колесарового експресіонізму, не того вибуялого типу, що є ідеалом американської школи, де, під претекстом мистецької свободи і часто при браку мистецької культури, культивується хаос і анархія. Колесарова вибуялість випливає з його сили і динаміки, якими він опановує форму. Форма має у Колесара міцну внутрішню арматуру, яка дозволяє йому виверщувати його композиції до піднебних висот. Його експресіонізм, наскрізь спонтанний, одночасно досконало зорганізований інтелектуально, і його малюнки своєю композиційною завершеністю мають щось із складности і многопляновости музичних симфоній. Це важливо підкреслити в час, коли чимало мистців, поклавши на полотно кілька химерних мазків, уважають свій твір уже закінченим; їх фантазія безсила далі ставити поверх на поверх, бо вони взаґалі не мають бази, на якій постає будова мистецького твору.

Колесар появився на нашому мистецькому обрії як постать цілковито зформована, що знає і вміє багато сказати. Немає сумніву, що він своїм мистецтвом має всі дані посісти чільне місце не тільки в українському, але й в загальноамериканському мистецькому світі. Серед нас появився новий майстер.

Нашому громадянству цікаво буде довідатися, що Колесар не тільки талановитий і висококультурний маляр, а й автор модерних віршів, які часто наче ілюструють його малярські експресії. Його поезії писані бачванською говіркою, і Український Інститут Америки, видаючи двомовний, — українсько - англійський каталог виставки, залишив назви Колесарових картин у каталогу в їх оригінальнім бачванськім звучанні. Разом на виставці буде показано 46 Колесарових картин і графік, між ними — низку великоформатних олій. Мистець мав уже одну свою виставку спочатку цього року в одній з філядельфійських шкіл, але ця виставка — це його перший індивідуальний виступ у репрезентативному приміщенні в столиці модерного американського мистецтва.

С. Гординський

Пам'ятник поневолювачам

Київ. — День 29 жовтня 1944 року вважається в совєтській історії другої світової війни днем, коли з території України відійшли останні гітлерівські полки і, як пише „Радянська Україна" з 11-го березня, „солдат героїчної совєтської армії, затиснувши автомата й піднявши над головою знамено, вже ступив назустріч новим подвигам в ім'я свободи і незалежності поневолених народів Европи". На відзначення дня 29 жовтня 1944 р. біля Ужгороду встановлюють у 1970 році 20-метрової висоти пам'ятник совєтському солдату-„визволителю", роботи скульпторів І. та В. Зноби й архітектів О. Стукалова та А. Сніцарьова. Фігура совєтського солдата, який широким кроком кидається вперед — на Західну Европу, має майже 10 метрів висоти. Фігура солдата відливається у бронзі та має зображувати „найгуманнішу і найсправедливішу армію в світі". На пагорбі, де буде підійматись скульптура біля Ужгороду, вже вирито підземелля, в якому зберігатимуться „списки частин совєтської армії, які визволили українську землю від коричневої навали, карти з помітками про пересування військ, вирізки з газет про доблесть" і т.п.

ПЕРЕМОГА ДЕ-ҐОЛЛІСТІВ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Де-ґоллісти осягнули нову перемогу у Франції. В минулу неділю відбулися вибори до т. зв. генеральних рад, які існують в кожному з 95-ти департаментів, себто адміністраційних округ, на які поділена Франція. Де-ґоллісти здобули 39 місць до тих, що їх мали перед тим, головно коштом некомуністичної опозиції, соціялістів і радикалів. Зате комуністи також здобули — 13 мандатів більше, як мали досі.

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(14)

13

У вересні 1939 р. вибухає друга світова війна. Німеччина розбиває впродовж двох тижнів Польську Річ Посполиту. Орієнтаційна лінія українських леґальних — у польськім соймі і сенаті заступлених партій — розбита. На політичну поверхню виступає у підпіллі досі діюча нелеґальна Організація Українських Націоналістів. Вона перебирає політичний провід у свої руки. Тоді молоді люди приходять до голосу, але не мають відповідної до тяжких обставин ні сили ні досвіду. Проголошують вони, правда, 30 червня 1941 року у Львові відновву української державности, але надії її вдержати — розбиваються...

В обороні цієї в княжгороді Львові проголошеної власної, незалежної і соборної української держави твориться в січні 1943 р. — серед вельми утруднених воєнних обставин і до тактики в запіллі достосована армія, тобто Українська Повстанська Армія, а її головним командиром стає Роман Шухевич, тодішній секретар Української Головної Визвольної Ради. І йому надала ця УГВРада в лютому 1946 р. титул генерала-хорунжого.

14

Вислід партизанських боїв УНА і політичних подій в роках 1943-45 знаний. Трагічний! Подібний до трагічного кінця леґальної УГА в 1919 р. А що сталося з Головним Командиром УПА? Витримав він на позиції партизана ще повних 5 літ на Рідних Землях — уже під забором грізного ворога.

Цілу його родину стрінула страшна доля. Большевики арештували в 1944 р. його дружину і вивези її на Сибір, а її дітей — синка Юрця і донечку Марусю — від неї відібрали. Його брата Юрка збили большевики, змасакрувавши до невпізнання — в червні 1941 року перед відходом большевицької армії зі Львова, у в'язниці НКВД при вул. Лонцького. І його сестру Наталку арештували й вивезли також кудись у туркестанські степи. Лишилася у Львові їх мати сама — страдниця, що склала на жертівнику Вітчизни троє дорослих дітей, невістку і двоє внуків. Осталася самітна зі сльозами болю — неначе та мітологічна Ніоба, що скам'яніла з болю по трагічній втраті своїх дітей. Чи знайдеться якийсь український поет Публій Овід, що оспівав би біль цієї новітньої Ніоби — Євгенії Шухевич?

Під кінець насувається мимоволі питання: Чому не подався Командир Роман Шухевич з родиною на Захід, поки був ще час для відступу? На це питання можна різно відповісти. Попереднє тому ні, що Великий Збір УГВР 11 липня 1944 р. вирішив, що „місцем перебування УГВР є Українські Землі, а за кордон виїжджають тільки окремі члени УГВР з окремими дорученнями". Місце, отже, Головного Командира УПА було лише на Рідних Землях, щоб не дати ворогові змоги пустити вістку, що зорганізовані збройні кадри УПА зліквідовані. Подруге, не хотів іти на скитальщину, за думкою — елеґією спартанського поета Тиртайя (з VII стол. перед Хр.), яку він склав у честь спартанських бійців — героїв. Ось її початок:

„Гарна є смерть для того, хто в передній бойовій лінії падаючи, як завзятий воїн хоробро за Рідний Край бореться. Одначе з усього найпоганіше — є своє місто і край плодючий опускати на те, щоб відтак як жебрак скитатися з улюбленою мамою, старим батьком, з діточками дрібними, з молодечо-гарною дружиною, блукаючи в чужих сторонах. Тому борімся за Край Рідний і за діти наші хоробро, не щадімо життя більше, нам також призначена смерть!"

Не пішов Р. Шухевич з родиною на еміґрацію, але й не скорився перед ворогом, хоч міг скористатися з пропонованих йому большевицькою військовою командою в 1944 р. догідних умов капітуляції в Карпатах, про що читаємо у „Промові кардинала Йосифа Сліпого", виголошеній 25 лютого 1965 р. до земляків — з приводу його іменування кардиналом у Римі. (Див. текст промови Кардинала Йосифа Сліпого в 14 числі „Шляху Перемоги" — з дня 4 квітня 1965, де Їх Еміненція Кардинал Йосиф говорить про „зорганізовану півмільйонову армію УПА в Карпатах" і про його „посередництво" в справі пертрактацій між совєтським генеральним штабом і УПА.)

Вибрав головний командир Роман Шухевич третю можливість, власне конечність. Поляг він зі своїми завзятими п о б р а т и м а м и зброї і вірними друзями ідеї свідомо на полі бою у Білогорщі, коло Львова, як колись спартанський полководець Леонід у безвиглядним бою з перською навалою 480 р. перед Христом — зі своїми 300 вірними спртанцями на скелястім просмику під Термопілями, чим вкрив, як каже історик Геродот, „Грецію безсмертною славою".

Наложив головою Роман Шухевич-Чупринка, але його чин на цім не закінчився. У виданій ним у травні 1945 року „Декляраціі Проводу ОУН" читаємо: „Ми виконуємо наш почесний обов'язок незалежно від того, чи нам дадуть за це терновий чи лавровий вінок. Ми віримо в силу і воскресення України. Коли б ми впали, то по нашій крові і ділах зродяться нові борці, які почате діло попровадять так, як і ми продовжуємо труд і працю наших батьків".

∴

На закінчення цього спомину наведу слова, що їх поставив німецький поет Фрідріх фон Шіллер, як мотто у своїй „Пісні про дзвін": „Mortuos plango, vivos voco, fulgura frango" — тобто про „померлих згадую з побожним жалем, живих кличу, а блискавичні громовиці з тріскотом розбиваю".

Віримо, що й ми переломимо усі ці блискавичні громовиці, а — як і коли? — відповіді шукати треба у словах поета Івана Франка:

До великого моменту
Будь готовий кожний з вас, —
Кожний може стать Богданом,
Як настане слушний час.
Мовиш: Нині інші війни.
Ну, то іншу зброю куй,
Ум гостри, насталюй волю,
Лиш воюй..."

(„Великі Роковини". Пролог).

(Кінець.)

В м. Пассейку, Н. Дж. відбуто Громадські Збори в справі Патріярхату УКЦеркви

З ініціятиви 7-го Відділу ООЧСУ та Відділу Товариства за Патріярхат Української Католицької Церкви в Пассейку, Н. Дж., відбулися 1 лютого 1970 року в Українській Централі Громадські Збори в справі Патріярхату Української Католицької Церкви.

Збори відкрив голова Відділу ООЧСУ п. Іван Хомко та запропонував вибрати Президію для ведення Зборів у складі: д-р Мирослав Бих — предсідник, п. Михайло Яремко — заст. предсідника та п. Іван Буртик — секретар. До Почесної Президії запрошено місцевого пароха і почесного голову Товариства за Патріярхат Української Католицької Церкви Всечеснішого о. Володимира Білинського, д-р Михайла Кушніра — члена Головної Управи Організації Оборони Чотирьох свобід України та проф. др-а Романа Осінчука — члена Головної Управи Товариства за Патріярхальний устрій Української Католицької Церкви.

Після доповідей д-р. Михайла Кушніра та проф. д-ра Романа Осінчука вивязалась широка дискусія, у висліді якої схвалено резолюції, які вирішено вислати всім українським католицьким Ієрархам, Папі Павлові VI, Апостольському Нунцієві у Вашингтоні і Верховному Архиєпископові Блаженнішому Кир Йосифові Сліпому.

За Президію Зборів
Д-р Мирослав Бих
предсідник
Михайло Яремко
заст. предс.
Іван Буртик
секретар

У 20-РІЧЧЯ ГЕРОЇСЬКОЇ СМЕРТИ ГЕН. РОМАНА ШУХЕВИЧА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Звернення Воюючої України — це для нас, вільних українців, важливий документ, що наділює нас мандатом заступати Воюючу Україну за кордоном, — кличе нас до репрезентації ідей і позицій Воюючої України на чужині, — закликає до єдности в боротьбі за ті ідеали, за здійснення яких бореться український народ.

Заповіт Воюючої України під проводом ген. Романа Шухевича — це перш за все заповіт боротьби за Самостійну і Соборну Україну, боротьби до останнього віддиху, проти надій і сподівань.

В усвідомленні і згідно з цим заповітом прирікаємо: Боротись будемо за Самостійну й Соборну Україну, і з шляху цієї боротьби не дамо себе звести ніяким фальшивим пророкам. Будемо гідно й відповідально репрезентувати український народ і його визвольну боротьбу перед зовнішнім світом. Будемо палким носієм ідей, за які бореться український народ і будемо нести правду про московсько - большевицьку колоніяльну імперію до всіх народів світу.

Згадаймо УПА як синтезу й пригадаймо, що в ній понад партіями й групами стоїть народ у боротьбі, який кличе нас до єдности й спільної дії. Згадаймо заповіт-Звернення Воюючої України, записаний словами: „Українська еміграція не може дозволити собі на жадні роздори й партійну гризню. Сьогодні всі партійні розходження мусять уступити, мусять бути підпорядковані одній меті, одній справі визволення українського народу. Розподіл сьогодні може йти не по лінії тих чи інших партій, а по лінії патріотів і зрадників українського народу".

У важкій хвилині життя - буття української нації не може в нас бути поділу на „ми" і „ви". Станьмо в одному спільному фронті, який у рішальну хвилину потрапить перемогти всі неістотні розходження. В єдності з українським народом гідно й відповідально репрезентуймо наш народ і його визвольну боротьбу перед усім світом.

І ще такий заповіт нам записано у Зверненні Воюючої України: „Боротись треба за Україну всюди, де тільки б'ється українське серце. Репрезентувати треба її не тільки серед політичних і державних кіл інших народів і дипломатичними шляхами, але треба ставити українську справу всюди: на фабриках і шахтах, на фармах і заводах, в школах і установах. Репрезентувати Україну мають всі українці: фізичні робітники, культурні й наукові діячі, жінки, молодь, ветерани й вояки". І ми, згідно з цим заповітом обіцяємо: Понесемо славу українського імени в широкий світ, щоб усі навчилися цінити нашу Україну і розуміти нашу визвольну боротьбу. Понесемо правду про московсько - большевицький СССР до найдальших закутків світу, до народів і соціяльних груп й активно мобілізуватимемо їх проти московсько - большевицького імперіялізму й колоніялізму, цього найбільшого ворога людства. І не спинятимемось перед труднощами й перешкодами, які стоятимуть на нашому шляху, бо не жахались цих труднощів і перешкод геройські бійці УПА на чолі зі своїм Головним Командиром, ген. Романом Шухевичем.

І свято віримо в те, що безсмертна ідея, за яку поляг ген. Роман Шухевич - Тарас Чупринка на своєму бойовому пості, скоро набуде конкретних форм, і сповниться те, що пророкував інший Тарас, безсмертний Тарас Шевченко:

Встане Україна,
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти.

А що цей день прийде — це так само певне, як і те, що по ночі мусить прийти день, як і те, що по зимі невідхильно мусить прийти весна. Виконуючи заповіти Звернення Воюючої України під проводом ген. Романа Шухевича - Тараса Чупринки, ми повсякчасно будемо готові на цей день!

Рада Директорів УККА

Ню Йорк, 14 березня 1970 р.

Чистий прибуток з імпрези в Чикаґо на Патріярший Фонд

Чикаґо (Н. Н.) — Тут відбулася академія на пошану Верховного Архиєпископа з нагоди 78-ої річниці його народин. Організатори свята — Громадський Комітет під головуванням інж. С. Ґоляша вислав чистий прибуток у висоті 820 дол. як черговий вклад українців Чикаґо на Патріярший Фонд. На чистий прибуток склалися так добровільний вступ, як і датки з розпродажу ювілейних стяжок, що їх Комітет видав з гаслом „Вітай, Патріярше!"

Якщо б різні наші товариства, головно прицерковні, як також окремі парафії зорганізували лише одну прибуткову імпрезу на цю високу ціль, намічена сума патріяршого Фонду напевно була осягнена за два-три роки. Зокрема тепер, коли різні організації збираються влаштовувати великодні базари, свячене, а там і фестини-пікніки, нехай справді приклад Чикаґа послужить за вказівку, що можна легко і успішно зібрати поважну суму на таку ціль, як сьогоднішні наглі потреби УКЦеркви.

Український Народний Дім в Ню Йорку відбув річні загальні збори

7-го березня відбулися звичайні загальні збори уділовців українського Народного Дому. Зборами проводила президія в складі д-р Ярослав Падох — предсідник та д-р Іван Сеpант — секретар. На зборах явилися численні уділовці і значна частина уділів була репрезентована через „проксі". Український Народний Союз репрезентував головний касир Петро Пуцило. На цьому місці годиться замітити, що Народний Союз дав гіпотеку на Народний Дім та виказав зрозуміння до потреб цієї установи в скрутних хвилинах минулих років.

На порядку нарад були біжучі справи та вибір п'ятьох членів Ради Директорів на час трьох років.

Із фінансового звіту, що був видрукований та розісланий усім уділовцям разом із повідомленням про загальні збори, уділовці ствердили, що фінансове положення Українського Народного Дому в Ню Йорку з року на рік кращає. Із прибутків була змога сплачувати не лишень біжучі зобов'язання, але також зменшити значно задовження за минулі роки. Тут іде мова головно про сплачування залеглих податків. Гіпотечне зобов'язання за будинок зменшилося до суми 34 тисяч долярів, і дирекція Народного Дому сподівається і цей довг сплатити до 3 або 4 років.

Ці осяги грошового характеру стали можливими не лишень внаслідок обережної та вмілої господарки дирекції, але і тому, що в дирекції Народного Дому знайшлися люди, що весь свій вільний час від праці на прожиток безкорисно та без жодної винагороди цілий рік присвячували справам цієї нюйоркської установи. Голова дирекції, інж. Августин Сумик, був весь час неначе постійним урядовцем Народного Дому. Жертвенно та віддано працювали й інші члени дирекції, а саме панове Євген Стахів, Іван Винник, Іван Кочут та інші. Зібрані на загальних зборах уділовці висловили дирекції щире признання та подяку за її труд.

В дальшій дискусії, яка проходила на високому рівні,, уділовці, що репрезентували усі прошарки великої нюйоркської громади, ствердили, що потреби нашої громади в Ню Йорку давно вже переросли спроможності Народного Дому. Щораз гостріше висувається питання про будову нового та великого Народного Дому в Ню Йорку, який вповні міг би заспокоїти всі вимоги нашої громади. Тому зібрані на зборах громадяни уповноважили дирекцію розпочати студії та досліди відносно місця та способів побудови нового народного дому в Ню Йорку.

В дальших точках загальних зборів був вибір 5-х членів в Ради Директорів. Перевибрано знов на час трьох років. Тими членами є панове: Богдан Бідяк, Йосиф Гірняк, Іван Когут, Іван Винник і Августин Сумик.

Належить підчеркнути як великий позитив нашої громади — громадський підхід до потреб Народного Дому усіх учасників загальних зборів. Це включає вже тут народжену ґенерацію (адв. М. Пізняк, інж. Гузар та ін.) як також новоприбулих. В дискусії не вичувалося домагань про платню дивіденд чи відсотків. Усіх лучило одно бажання, а саме видіти Народний Дім як найкраще приготованим служити потребам нашої громади. Цю провідну думку загальних зборів підчеркнув у своєму заключному слові предсідник зборів д-р Я. Падох. Він ствердив, що і перші ініціятори придбання Народного Дому в Ню Йорку з інж. Мирославом Лепкалюком на чолі як і усі уділовці будували цей дім на базі громадського сумління, а не на уділах обчислених на матеріяльні користі. Хочеться вірити, що цей громадський підхід залишиться і на будуче.

Під цю пору дирекція Народного Дому задумує перепровадити основний ремонт будинку, естетично устаткувати його репрезентаційні кімнати, а тим самим припинити втечу наших громадських імпрез до чужих приміщень.

Д-р Іван Сеpант

ЗОЯ ЛІСОВСЬКА

Зоя Лісовська: „Лада в костюмі" (рисунок)

Коли автор цих рядків побачив вперше образи Зої Лісовської в 1964 році, як вона привезла їх до Ню Йорку на свою індивідуальну виставку в ґалерії Літературно мистецького Клюбу під протекторатом Об'єднання мистців українців в Америці, то він був заскочений і здивований їх „мужеським" характером, тим паче, що авторка — молода, мила й вродлива, — дуже жіноча. Образи малярок здебільша відзначаються ніжністю, сентименталізмом чи бодай настроєвістю та дбайливим, дрібничковим викінчуванням деталів. Нічого подібного нема в творчості Зої Лісовської. Розмах у тематиці й способі малювання, шукання краси також у поганих і обідраних постатях муринських дітваків, не рахується з шкільними формулами про гармонію красок, відкидає реалістичне зображування людей і природи, але й відкидає лінії й плями абстракціоністів. Вона експресіоністка і кольористка і створила такий прикметний собі стиль, що ні одного свого образу не потребує підписувати. Малює також олією, але незадарма найбільш любить і найбільш підходить їй ґваш: там затираються границі й зникають деталі. Найважніше — загальне враження від цілости. Зоя Лісовська стилізує всі постаті, квіти, природу. Тому дехто може закинути, що її постаті „неприродні", ба навіть штивні, як ось на великій 6-особовій композиції „Дівич вечір", — але це власне її стиль. Зоя Лісовська серед своїх високих фахових студій мистецтва (у Відні, Лондоні й Римі) вчилася також ілюстраційного малярства і працювала, як ілюстраторка. Це помітно, напр., на її „Буковинській Мадонні" з орнаментикою квітів і янголят, але теж у „квітах" на вогнисто червоному тлі, чи на рисунку „Лада в костюмі" із цікавою сумішкою кольорів синього, зеленого й брунатного. Образи Зої Лісовської не можуть усім подобатися. Але це комплімент для неї: оригінальної малярки, одної з передових сучасних наших мисткинь, яка постійно живе у Женеві і передає у своїй творчості глибоку культуру свого середовища.

26 образів, що їх Зоя Лісовська запрезентує на своїй індивідуальній виставці, що її влаштовує 64-ий Відділ Союзу Українок у своїй домівці в Українському Народному Домі в Ню Йорку, почавши від неділі 22 березня ц. р., вможливлять створити собі добрий погляд на цю дуже цікаву мисткиню.

І. Кедрин

Замість квітів на могилу
бл. п. ВЕРОНІКИ СТОЙКЕВИЧ
Матері наших подруг,
складаємо 60.00 долярів
на Видавничий Фонд ім. Сірого Лева.
ЧЛЕНИ ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ
Юрій ФЕРЕНЦЕВИЧ
Ольга КУЗЬМОВИЧ
Олександра ЮЗЕНІВ
Теодозій КРУПА
Степан ЧАПКОВСЬКИЙ
Ігор РАКОВСЬКИЙ

Ділимось сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що дня 23-го лютого 1970 року відійшов несподівано
від нас на Вічний Спочинок на 62-му році життя
наш Найдорожчий
МУЖ, БРАТ І СТРИЙКО

бл. п.
МАРКО МАРЧУК

ПОХОРОН відбувся дня 26-го лютого 1970 року з Катедри св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл., на цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибита Родина:
дружина — КАТЕРИНА
брат — МИХАЙЛО з Дружиною і Дітьми
сестра — ОЛЕНА в Англії
брат — ІЛЬКО з Дружиною в Україні

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої
бл. п. НАТАЛІЇ з ПОДОЛИНСЬКИХ
ДЕ РОГАЛЯ-ЛЕВИЦЬКОЇ
складають 20.00 долярів
на Церкву в Потребі
Юрій і Ярослава ГЕРМАНИ

В глибокому смутку повідомляємо
Рідню, Товаришів, Друзів по Зброї, Знайомих і Приятелів,
що дня 15-го березня 1970 р. ненадійно відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ, ВУЙКО і СТРИЙКО

БЛ. П. ІНЖ. АРХІТЕКТ
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

кол. старшина 1 УД УНА

ПАНАХИДИ будуть відправлені 17-го і 18-го березня 1970 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Н. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 19-го березня 1970 р. з церкви св. Юра о год. 9:30 ранку на Український Православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечалені горем:

ЯРУСЯ — дружина
ІГОР — син
ОЛЬГА — мати
РОМАН — брат
ЛЮБОВ — сестра
РОКСОЛЯНА і АСКОЛЬД — сестрінки
РОМА — братанка
МАРТА і д-р ТАРАС ШЕҐЕДИН — братова і шваґер
д-р С. і В. РІПЕЦЬКІ — тесті
Рідня в ЗСА, Канаді, Австралії і Україні

Найблідіше вшанування роковин Т. Шевченка в Україні

Київ. — Від довгих років — найбільш блідо й малопомітно відзначено Шевченківське свято в Україні цього року. Лише у Львові на сценах театрів ішли впродовж кількох днів кілька шевченківських вистав: „Невольника" і Назара Стодолі" та інсценізації поеми „Гайдамаки". У Києві в днях від 9 до 15 березня відбувався концерт хору ім. Верьовки, без Шевченківської тематики, йшли вистави „Ярослава Мудрого", в опері „Фра дияволо", в російському театрі „На всякого мудреца", а в театрі оперети — „Весела вдовичка". В Будинку літераторів відбувся літературний вечір, присвячений 156-річчю народження Тараса Шевченка, такі ж вечори відбулись ще в Університеті ім. Т. Шевченка у Києві та у Львові, де була влаштована й короткотривала виставка творів Кобзаря і літератури про його творчість. Дуже мало уваги приділила роковинам Тараса Шевченка преса України, а московська „центральна" преса не помістила ніякої важливішої статті.

Вечір АДУК-у в Нюарку, Н. Дж.

Відділ Асоціяції Діячів Української Культури в Нюарку повстав недавно, але вже проявив себе посиленою діяльністю. Терен його діяльности обіймає ціле північне Ню Джерзі.

В суботу, 26-го лютого нюаркської громади мала нагоду бути приявною на високо-культурній імпрезі Відділу. Це був „Вечір слова і музики". Виконавцями програми були скрипаль Юрій Вожаківський, рецитаторка мистецького слова Ганна Кореньовська і пяніст Іриней Жук.

Слово виголосив голова Відділу АДУК'у, інж.-архітект Любомир Калинич, який є і співаком, колись був членом співочого квартету „Каравана", а тепер — квартету „Амбасадори". Він говорив про завдання і мету АДУК'у і представив виконавців вечора.

Вечір почався скрипальним сольом Юрія Вожаківського про фортепяновому акомпаніяменті Бернарда Роза. Вожаківський грав „Концерт Ґ-дур" Телемана. Його нюарська публіка мала нагоду вже часто чути і його мистецтвом захоплюватися. Це направду талант.

Рецитаторка Ганна Кореньовська в Нюарку виступала вперше. Її виконання мистецького слова гарне. Кореньовська рецитувала „Це я" і „Чекання" молоденької поетки - початківця Софії Мартинець, яка майже ціле життя жила в Нюарку; „Коли чую Лисенка", — відомого поета Миколи Щербака, і три вірші Василя Симоненка „Лебеді материнства", „Український Лев", і „Де зараз ви, кати мого народу". Ганна Кореньовська, здається, найкраще виконала Симоненкове „Де зараз ви, кати мого народу". Треба тут підчеркнути, що вірші С. Мартинець зробили на приявних сильне враження, вона — це представниця молодшої ґенерації, вихованої вже в Америці.

Але кульмінаційною точкою вечора було виконання фортепянових творів молодим Іренеєм Жуком. Він грав речі: „Баляда Ґ - моль" — Шопена; „Пісню" — Ревуцького; „Гуцульську Токатту" — Кос - Анатольського; „Етюд Паґаніні ч. 6", „Жалоба" на українські теми і „Етюд Паґаніні ч. 3 - Ля Кампанелля" — Ліста. Його техніка і мистецтво найкраще проявилися в „етюдах". Публіка його слухала дослівно „з відкритими ротами".

Виконавців наділено рясними оплесками. Жук мусів заграти і наддаток. Потому відбулася для мистців маленька гостина в гурті представників громади. В організацію „Вечора слова і музики", що його публіка приняла з повним великим вдоволенням, багато праці вложив п. І. Галій, член управи Відділу.

М. Ч.

НОВА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ Й УКРАЇНЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рактер, обряд, духовість. Така гібридна Церква вже не буде небезпечною сучасним можновладцям в Україні.

Приклад нової Американської Православної Церкви, що сьогодні є в стадії організації, мав би — за наміром ініціяторів — ще більше заохотити деякі чинники в рядах Греко - Католицької Церкви, українців чи русинів в ЗСА до наслідування. Не бачити цих пов'язань збоку деяких наших церковних діячів, значить, не мати ясної уяви про приховані пляни московської дипломатії.

Ми були б несправедливі, якби закидали деяким ентузіястам „візантійщини" в лоні УКЦеркви пов'язання з московськими плянами. Але через збіг обставин саме так виходить, що це допомагає Москві у її далекосяглих цілях — так по лінії послаблення церковної самобутности в Україні, як і по лінії підкорення собі православного світу в Америці і паралельного виелімінування окремого і самостійного чинника, Української Католицької Церкви, в її пересправах з Ватиканом.

Сумно, що в цьому випадку ватиканська дипломатія сходиться з московською, очевидно, маючи на оці свої власні інтереси та пляни якогось зговорення Римо - Католицької Церкви з політичною чи церковною Москвою. Вони готові для цього жертвувати так званими уніятськими Церквами, які — як це виразно говорять речники екуменізму — стоять на перешкоді зговорення з православними (див. „Шлях — Ди Вей", 8 березня 1970).

Українські церковні діячі обидвох наших традиційних Церков повинні ясно усвідомити собі положення і загрози, які спрямовані на нашу самобутність і національну відрубність. Нам не слід піддаватися ніяким фальшивим, а навіть неморальним комбінаціям під покришкою чи то „всеправослав'я", чи екуменізму, що мав би реалізуватися на нашій шкірі і коштом нашого існування. Як ніколи досі, потрібно нам чуйности, мудрости, єднання, взаємної допомоги та співпраці, бо лише так встоїмося проти могутніх цього світу, які в черговий раз спрягаються проти нашої Церкви і проти самого буття українського народу.

Українці на Флориді працюють

Хто з українців в Америці або Канаді не мріяв побути в соняшній Маямі на Флориді, а ще до того взимі? Той, хто вже був тут, добре знає, що в Маямі є вже не мала українська громада, яка швидко зросла на протязі останніх 20-ти років.

Є тут українські церкви, українські національні організації і рухливий Американсько - Український Клюб, який має свій власний будинок на 3595 Н.В. 35 Стріт, Маямі. Цей Клюб гуртує коло 150 членів. В приміщеннях Клюбу мають свої кімнати: Український Центральний Комітет, 368-ий Відділ УНСоюзу, Відділ Союзу Українок Америки ч. 17, Товариство Старших Віком, а молодь проводить там проби українських народніх танків. Всі ці організації відбувають свої збори та влаштовують імпрези.

Щоб здобути власний будинок, треба було важко трудитись. Управа і члени Клюбу приготовляли смачні обіди для туристів, а українська молодь виступала з народніми танками, і так здобувались потрібні фонди на закуп будинку. Головою Клюбу є Френк Пелехатий, заступн. — Андрій Жден, рек. секр. Марія Венґльовська, фін. секр. — Михайло Мек-Кей, касир — Петро Петер.

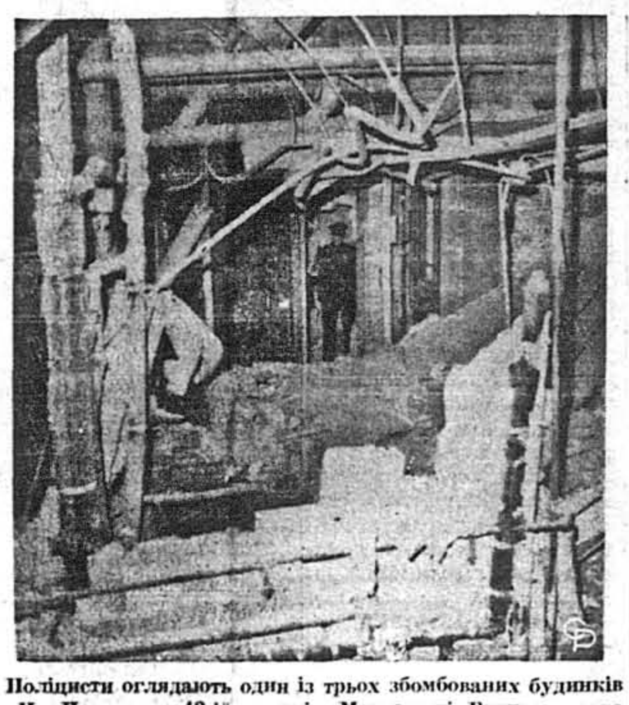
Управа і члени Клюбу не є лише задивлені у свої власні потреби. Вони швидко спостерегли важність і конечність заходів всієї української громади в цій країні для заснування Гарвардського Центру Українських Студій. Клюб став добродієм Фонду Катедри Українознавства, жертвуючи 500 долярів і тим включив себе в ряди Фундаторів першої й постійної української катедри в Гарвардському університеті.

М. В.

ЗБОМБОВАНІ БУДИНКИ В НЮ ЙОРКУ

Пожежники стоять перед будинком Джеймса П. Вілкерсона у Ґрініч Вілледжі в Ню Йорку, де минулого тижня була експлозія в пивниці, яка пошкодила дуже цей будинок. Пожежники і поліцисти знайшли досі трьох трупів у пивниці та велику скількість вибухового матеріялу, бо ця пивниця була „фабрикою" бомб для лівих терористів.

Поліцисти оглядають один із трьох збомбованих будинків в Ню Йорку при 42-ій вулиці в Менгеттені. Будинки дуже пошкоджені, але жертв в людях не було, бо злочинці наперед повідомили про свій плян, і мешканці могли втекти з домів.

В поклоні нашій святій княгині Ользі

В 1000- річні роковини володарки Русі - України, святої княгині Ольги, Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України відбуло ряд імпрез і святкувань на пошану цієї найсвітлішої жіночої постаті в ранній нашій історії. Хоч наші і чужі історики та дослідники нашої старовини ще й досі не устійнили деяких фактів з життя цієї великої володарки, і навіть її родове походження являється в різних історичних монографіях і дослідних працях контроверсійним, то одначе усі без виїмку згідні, що княгиня Ольга була непересічною жінкою, літописець зве її „наймудрішою між жінками, з надзвичайним дипломатичним хистом та з подивугідним адміністраторським талантом, що лягли в основу адміністрації старинної української імперії на довгі століття. Ім'я її було знане тоді всій Европі і Близькому Сходові.

Треба признати, що наш нарід зберіг свою княгиню Ольгу у вдячній пам'яті, підносячи її до гідности рівноапостольної і святої. Це і нас і дальші покоління зобов'язує почитати її світлу пам'ять та віддавати їй пошану. Одною з більших імпрез Об'єднання Жінок ОЧСУ в ЗДА для відзначення тисячоліття св. Ольги був влаштований в Ню Йорку в листопаді 1969 р. літературно-мистецький вечір, під час якого відбулась лотерійна розгра портрету княгині Ольги, кисти відомого мистця Володимира Ласовського. Кольорові репродукції цього портрету, форматом поштової картки, появляться небавом у продажі. Однак цей тисячолітній ювілей вимагає від нас особливого відзначення. Тому то Головна Управа ОЖ ОЧСУ рішила видати з цієї нагоди пропам'ятну медалю в бронзі, сріблі та золоті з плоскорізьбою погруддя Великої Княгині у виконанні мистця - скульптора Михайла Черешньовського. На відвороті медалі вміщений державний герб України. В продажі вже є бронзова медаля, а срібна і золота є в процесі продукції.

Дарія Степаняк

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 21-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3:30 до 4:30 в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin. — Д-р В. Галан, предс., Мих. Ковальчук, секр.

НЮ БРАНСВІК, Н. Дж. Збори 353 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Кат. Церкви при 21 Guilden St. Проситься чл. прибути на сходини, які будуть мати інформативний характер. — В. Оріховський, секр.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

MARY GODZYK, членка УНС Відд. ч. 254 Б-ва св. Петра і Павла в Ню Брітан, Конн., померла 24 лютого 1970 р. на 69 р. ж. Нар. в Рікет, Па., і стала членкою УНС в 1947 р. Полишила в смутку мужа Олексу, сина Івана і дочку И. Шліт. Похорон відбувся 27 лютого 1970 року на укр. цвинтарі св. Марії в Ню Брітан, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Б. Романишин, секр.

NINA ZATKO, членка УНСоюзу Відд. 107 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Гамонд, Інд., померла 8 лютого 1970 р. на 29 р. ж. Нар. в Києві, Україна, стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку батька і матір, сестру і брата та дальшу родину. Похор. відбувся 23 лютого 1970 р. на цвинтарі Елмвуд в Гамонд, Інд.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Долошицький, секр.

МИХАЙЛО КОВАЛЬ, член УНС Відд. 191 в Трой, Н. Й., помер 6 березня 1970 р. на 92 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1915 р. Полишив у смутку доньки: Катерину і Марію, синів: Івана і Йосифа та внуків. Похорон відбувся 9 березня 1970 р. на цвинтарі св. Йосафата в Трой, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Колодій, секр.

ЕВА РАДКОВСЬКА, членка УНС Відд. 242 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Фраквілі, Па., померла 21 лютого 1970 р. на 80 р. ж. Стала членкою УНСоюзу в 1919 р. Полишила в смутку 2 доньки Марію і Анну, 4 внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 25-го лютого 1970 р. на укр. цвинтарі св. Михаїла у Фраквілі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

И. Чабан, секр.

ІВАН РОСТОЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 327 Т-ва Запор. Січ в Гемпстеді, Л. Ай., помер 17 лютого 1970 р. на 84 р. ж. Став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дочки: Стефанію і Олену та 3 внуків. Похорон відбувся 20 лютого 1970 р. на цвинтарі Ґрінфілд в Гемпстед, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Копистянський, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, Ч. 6339 Знахурі тріюмфують

Вилазючи із окутаних ніччю джунґлів шість поставлених поза законом мужів „обія" підкрадаються із сплетеними з волокон шнурами, щоб пімститися на сплячому Тарзанові!

Ми дістали їх! І Тарзан зв'язаний на подобу свині в мішку!

Га - Га! Тепер ми можемо забавлятись!